

Dr. Gail Dines

Profesorica sociologije in ženskih študij na Wheelock College v Bostonu

Odraščanje s pornografijo: razvojni in družbeni vpliv pornografije na otroke

Obseg težave

Nahajamo se sredi obsežnega družbenega eksperimenta, ki ima velik vpliv na spolno vedenje, čustveno počutje in naravnost mladih. Obkrožajo nas generacije mladih fantov, ki so le korak stran od uporabe brezplačnih pornografskih vsebin in deklet, ki odraščajo v tej pornografski kulturi. Z napredkom interneta, okoli leta 2000, je pornografija postala cenovno in širše dostopna, povpraševanje pa povečuje dostopnost in anonimnost.

Vsak mesec pornografske strani dobijo več obiska kot Netflix, Amazon in Twitter skupaj. Samo Pornhub je imel 21.2 milijardo ogledov v letu 2015. Študije so pokazale, da kar 49 % študentov moškega spola uporablja pornografski material pred 13. letom starosti.

Zaskrbljujoči so podatki, da največ ogledov prejmejo pornografske vsebine, ki vključujejo znake nasilja – tako fizičnega kot psihičnega.

Prav tako pornografija predstavlja glavni vir podatkov za mlade ljudi, ki si želijo izvedeti več o spolnosti.

Raziskava učinkov

Raziskave, ki potekajo več kot 40 let, so pokazale, da ima pornografija velik vpliv na otroke in mladostnike. Ko razpravljamo o pornografiji, je ključno, da smo pozorni tudi na faktorje spola. Iz raziskav lahko sklepamo, da imata hiperseksualizirana pop kultura in pornografija na moške in ženske različne učinke. Raziskave Ameriškega psihološkega združenja ugotavljajo, da imajo dekleta, ki ponotranjijo sporočila hiperseksualizirane pop kulture, večjo možnost razvoja depresije, tesnobe, nižjo samopodobo, motnje prehranjevanja in tvegane spolnega vedenja. Poleg tega so dekleta bolj ogrožena in izpostavljena posilstvu ter trgovini z ljudmi, saj pornografija to normalizira. Medtem ko dekleta niso največje uporabnice pornografije, pa trpijo hude posledice le te. Težave se mnogokrat pojavljajo pri partnerskih in spolnih odnosih, kjer moški svoje spolne predloge in pričakovanja oblikujejo na podlagi pornografije, ki je mnogokrat nasilna.

Vendar pa so tudi moški in fantje žrtve pornografske industrije. Fantje, ki so izpostavljeni nasilnim pornografskim vsebinam, vedno pogosteje trpijo zaradi izpostavljenosti slikovnemu materialu, ki se jim ob uporabi spletnih brskalnikov redno pojavlja. Raziskave kažejo, da so možgani mladostnika v fazi, kjer sprejemajo nove informacije ter le te predelujejo in oblikujejo, pornografska industrija pa je uporabila to razvojno fazo, tako da cilja na fante kot na potencialne potrošnike. Bolj kot so mladi izpostavljeni pornografiji, težje oblikujejo intimne odnose in skozi adolescenco prehajajo v odraslost.

Izpostavljenost take vrste pornografiji ima lahko tudi nadaljnji vpliv na otrokov razvoj ter na njegovo življenje. Vpliva na pojav travme, ogrožanje zdravja, tvegano vedenje in v nekaterih primerih prezgodnjo smrt.

Zakaj je pornografija težava javnega zdravja?

Fundacija CDC javno zdravje opredeljuje kot »znanost o varovanju in izboljšanju zdravja družin in skupnosti s spodbujanjem zdravega načina življenja«, s poudarkom na izboljšanju zdravja na makro socialni ravni. Tako se sklicujejo na škodljive vplive prekomerne uporabe interneta in posledično pornografskih materialov med ljudmi. To naj bi vplivalo na potek socializacije otrok, pristop javnega zdravja pa ponuja rešitve, ki naj bi bile multiparadigmatične in multisektorske ter večdisciplinarne.

Straši so pogosto prvi in najbolj vplivni »učitelji« in po mnenju učencev je podporno družinsko okolje ključni preventivni dejavnik. To pomeni, da je nujno, da se tudi starši izobrazijo o tej temi za dobro svojih otrok ter da so opremljeni s spretnostmi, potrebnimi za »pogumne pogovore« s svojimi otroki. Na žalost mnogi starši še vedno ne vedo, da je pornografija tako lahko dostopna in ne vedo, kako bi k tej temi pristopili s svojim otrokom.

Tudi zdravstveni delavci imajo pomembno vlogo pri preprečevanju tveganja. Ponujajo lahko preventivno informiranje ter ponudijo vire tako za zaščito otrok pred ogledom pornografije kot tudi za zdravljenje posameznikov, ki trpijo zaradi negativnih učinkov le-te.

S sprejetjem modela javnega zdravja strokovnjaki za javno zdravje, vzgojitelji in aktivisti delujejo v smeri ustvarjanja enostavnega pristopa k reševanju škode zaradi pornografije od mikro do makro stopnje. Če razumemo, da vsak večji družbeni problem zahteva skupni, večstranski odziv, združujemo strokovnjake in zainteresirane strani, ki si prizadevajo za to, da bi:

- gradili zmogljivosti za zdrave otroke, družine, šole in skupnosti;
- ustavili nasilje nad ženskami in otroki;
- razvijali programe zdrave spolnosti in izobraževanja o enakosti spolov; in,
- izobraževali zdravstvene delavce o gradnji odpornosti in odpornosti otrok na pornografijo.

Prevedeno in povzeto po Dines, Gail (2017) "Growing Up With Porn: The Developmental and Societal Impact of Pornography on Children," *Dignity: A Journal on Sexual Exploitation and Violence*: Vol. 2: Iss. 3, Article 3. Dostopno na <https://digitalcommons.uri.edu/dignity/vol2/iss3/3/> (6. 4. 2020).